

De Mantel

van Sint Maarten

Parochieblad van de R.K. Parochie Sint Maarten

Jaargang 10 – Nummer 5 – Herfst, Allerheiligen, Allerzielen

Column Allerzielen: **Over de doden niets dan goeds?**

Oproep bisschoppen: **Help asielzoekers op een waardige manier**

Interview: **Parochiaan Janny Vosmeer uit Doorn 100 jaar**

zorggroep **charim**

U kunt bij Charim terecht voor

Charim voor christelijke zorg die verder gaat

- Wonen met zorg
- Tijdelijk verblijf
- Welzijnsactiviteiten
- Verhuis- en klusservice
- Therapie en begeleiding thuis

Ontdek meer over Zorggroep Charim op www.zorggroepcharim.nl of bel de klantenservice via **0800 0711**.

Brouwer

Uitvaartzorg
Utrechtse
Heuvelrug

Deskundig
Vertrouwd

Betrokken
Stijlvol

De Hommel 30 3956 HD Leersum
Tel. 0343 - 461880 of 06 - 4987 9636

Klokken Doorn
reparatie en restauratie
van klokken

Dik Gijsbertsen

Acacialaan 22
3941 JR DOORN
Tel. 0343 44 53 44
www.klokkendoorn.nl
info@klokkendoorn.nl

eye wish
opticiens

Dorpsstraat 18 3931 EG Woudenberg
033-2862942 www.eyewish.nl

Van Leeuwen's Kaas

Kampweg 6 - Doorn
Tel. (0343) 41 60 55

www.vanleeuwenkaas.nl

't Langbroekertje

Fournituren • Modestoffen
Hobby • Wol

Martha Bleijenberg
info@langbroekertje.nl
www.langbroekertje.nl

Doornseweg 26
Langbroek 0343 - 56 30 58

Container nodig?

www.brenen.nl

Tel. 0343 412321

ERKENDE VERHUIZERS

Fernand's
Hairstyling

Acacialaan 6 3941 JR Doorn
Tel. 0343 - 41 20 07

GRANDO KEUKENS & BAD

Betaalbaar keuken- en baddesign.

Grando Utrecht
Kaap de Goede Hooplaan 100A, tel.: 030-2889272,
utrecht@grando.nl, grando.nl/utrecht

JANSEN SCHOENEN
& SCHOENMAKERIJ

shop in shoes
Gabor & van Bommelspecialist

Traail 17 Driebergen
telefoon 0343 - 512924

TRIPARTIE
MAKELAARDIJ

't Schilt 14 | 3931 VH Woudenberg
T 033 454 32 70
M 06 22 24 47 28
bert@tripartie.nl
www.tripartie.nl

Bert Hazeleger

HOOYKAAS
OPTICALS

KAMPWEG 34 • 3941 HJ DOORN • 0343 - 421121
WWW.HOOYKAASOPTICALS.NL

Albert Heijn
Woudenberg

Open: maandag tm zaterdag
08:00 - 21:00 uur

Word lid van de
Ouderenbond
KBO-PCOB,
afdeling Utrechtse Heuvelrug, en profiteer
van de voordelen van het lidmaatschap.

kbo-pcob

Tel. 0343 - 513957 • E-mail: rvdenhoek@gmail.com
www.kbo-pcob.nl

PROFILE Gerdo Hardeman
DE FIETSSPECIALIST

Voorstraat 51-53
3931 HC Woudenberg
T. 033 - 2863003
E. info@gerdohardeman.nl

www.gerdohardeman.nl

...daar mag je méér van verwachten!

SFM
De sportuitgever

Wij werken met plezier
aan De Mantel.

Binnenkort ook voor u?

info@desportuitgever.nl

TEKELBURGELEKTROTECHNIEK bv

- Elektra installaties
- Verlichting
- Domotica/KNX
- DATA netwerken
- Camera beveiliging
- Inbraakbeveiliging

Marternest 1
3925 VL Scherpenzeel
Tel. 06-21 24 44 20

www.tekelenburgelektrotechniek.nl
info@tekelenburgelektrotechniek.nl

Zullen de lichten branden, deze herfst?

'Zeelichtjes' is een sfeervol prentenboek dat ik op vakantie voorlas aan de kleinkinderen. Over een kind dat met haar vader 's nachts gaat vissen en hoe allerlei lichtjes hen de weg wijzen naar huis. En daar, op die Zweedse eilanden, viel me op hoeveel schemerlampjes mensen op de vensterbank hadden staan. Zullen ze branden, deze herfst? Kunnen mensen het betalen? En door welk licht laten wij ons leiden? In deze Mantel aandacht voor de lichtjes van Allerzielen, die we aansteken voor hen die we moeten missen. Ze branden thuis, in de kerk en – bv. in Maarn en Driebergen – op het kerkhof. Lees ook het interview met twee van onze uitvaartvoorgangers. Het licht van heiligen schijnt in dit nummer bij de Maria-wandelingen, de Sint Franciscuslunch, de Sint Maartendag, de voorstelling over Titus Brandsma (op de Lucasdag van onze zusterparochie). Ook het vuur waarmee jonge muzikanten uit ons midden zich voorbereiden op de Top 2000-viering is aanstekelijk. En welk licht, welke warmte is er in ons midden voor zoveel mensen, die – ver van huis – een thuis zoeken? Mgr. De Korte vertelt namens de bisschoppen welk licht ons geloof hierop werpt. Of met woorden van Marieke Lucas Rijneveld:

*Als je alles kwijt bent wat je dierbaar is:
huis, haard, waardigheid, kind.
Als je bij aankomst al ziet
dat men de armen niet open
maar op elkaar geklemd houdt,
en je weet
dat er niet veel nodig is voor een thuis,
enkel iemand die je warm begroet,
die zegt: weest niet bevreesd,
gij gaat vele mussen te boven.
En die je dan van vleugels voorziet.*

(Uit: Mussenvlucht - n.a.v. de situatie in Ter Apel)

Inhoud

EN VERDER:

06 PAROCHIANEN LOPEN STAGE
Annemarie Damen diaconale stage, Lianne Banda in geestelijke begeleiding ouderen en geloof

10 LEKENVOORGANGERS BIJ UITVAARTEN
Katholieke symbolen en rituelen zijn prachtig

16 NIEUWE RUBRIEK
Van Team Groen
Het Mosterdzaadje

09 SINT MAARTENDAG
Lezing prof. dr. Peter Nissen over onze patroonheilige

15 WERELDMISSIEMAAND
Aandacht voor sloppenwijk Kibero in Nairobi, Kenia

18 TOP 2000 VIERING ZEIST
Jongeren zingen voor gelovigen betekenisvolle songs

God zal aan al onze doden volledig recht doen

Over de doden niets dan goeds is een bekend Nederlands gezegde waarvan ik lang heb gedacht dat het schijnheilig was. Waarom zou je over de doden niets dan goeds zeggen?

Tijdens rouwgesprekken merk ik dat niet iedereen altijd even goede ervaringen met de overledene heeft, en als je tijdens de uitvaart recht wil doen niet alleen aan de overledene maar ook aan de nabestaanden, moet je er wel zorg voor dragen dat de overledene niet zo wordt opgehemeld dat geen recht wordt gedaan aan de soms pijnlijke herinneringen van familie en vrienden.

Toch zit er een kern van waarheid in het gezegde. Wanneer wij overlijden, komen wij bij God. En God zal ons recht doen. Dat betekent niet dat Hij alles wat wij verkeerd hebben gedaan recht zal praten, het betekent wel dat Hij in ons hart zal zien. Wanneer wij anderen hebben gekwetst, weet Hij het ook wanneer dat eigenlijk niet onze bedoeling was. Wanneer wij fouten maakten zonder het te willen, zal Hij daar rekening mee houden. Zo zal Hij aan al onze lieve doden volledig recht doen.

Ondanks onze zwakheden zal Zijn blik er een zijn van liefde en barmhartigheid. Dat is wat wij vieren met Allerzielen. En tegelijk proberen wij op deze dag iets te leren van de wijze waarop God naar onze doden kijkt, mogen ook wij met

liefde en barmhartigheid aan onze doden terugdenken. En laat alle teleurstelling en verbittering uit onze harten worden weggenomen. Dan kunnen wij

oprecht over de doden niets dan goeds zeggen, en zo een aardse spiegel zijn van Gods hemelse blik op hen.

Marcel Sarot, diaken

Gebed

Laat ons bidden tot Hem die ons in de heerlijkheid bij de Vader is voorgegaan:

Heer, ons leven en onze verrijzenis.

Zoon van de levende God, uw vriend Lazarus hebt Gij uit de dood teruggeroepen;

Wek de doden op tot eeuwig leven, want Gij hebt hen vrijgekocht met uw bloed.

Heer, ons leven en onze verrijzenis.

Heer Jezus, troost van de bedroefden, Gij hebt de tranen gedroogd van hen die treurden om hun doden;

Schenk troost aan allen die in rouw zijn.

Heer, ons leven en onze verrijzenis.

Christus, onze Redder, vernietig in ons de macht van het kwaad; En al verdienen wij de dood, wees Gij ons eeuwig leven.

Heer, ons leven en onze verrijzenis.

Heer Jezus, onze Verlosser, laat ons niet leven als mensen die geen hoop meer hebben;

Maar open onze ogen voor het geluk dat Gij ons hebt bereid.

Heer, ons leven en onze verrijzenis.

Christus, licht van de wereld, de ogen van de blinde hebt Gij geopend;

Toon uw gelaat aan de overledenen die nog dwalen in de duisternis.

Heer, ons leven en onze verrijzenis.

Heer, Gij laat toe dat onze aardse woning niet blijvend is;

Maak in uw rijk voor ons een huis gereed, dat niet door mensenhanden is gemaakt.

Heer, ons leven en onze verrijzenis.

(Uit het getijdengebed voor de overledenen)

Menswaardig

Namens de Nederlandse Bisschoppenconferentie pleit Mgr. De Korte, referent voor Kerk en Samenleving, ervoor iedere asielzoeker minimaal (een schoon) bed, bad en brood te geven. Uit zijn pleidooi:

“Mensen die op Nederlands grondgebied zijn, moeten vanuit christelijk perspectief op een waardige manier worden geholpen, niet alleen door instanties, ook gelovigen hebben hierin een taak.”

“Vluchtelingen mogen een beroep op ons doen. Velen komen uit een oorlogsgebied, zijn gescheiden van hun familie en dragen ervaringen van geweld en verschrikkingen met zich mee. Laat weten dat wij om hen geven, via een luisterend oor en onze aandacht en daadwerkelijke bereidheid hen bij te staan.”

De Korte onderstreept dat een rijk land als Nederland in staat zou moeten zijn echte vluchtelingen op te nemen en dat goed te organiseren. “Daarin staan wij achter paus Franciscus, die onvermoeibaar voor hen opkomt en altijd pleit voor menswaardige opvang; hij zegt: wij zijn één mensenfamilie.”

Verwijzend naar ‘Ter Apel’ voegt zijn Groningse collega Van den Hout eraan toe: “Het kan niet zo zijn dat situaties met te veel mensen en te weinig bedden, sanitair en voedsel nu hier in Nederland bestaan. Laten wij er als overheid, maar ook als Nederlanders, alles aan doen dat te stoppen.”

(Bron: Nieuwsbrief Aartsbisdom nr. 265)

Twee parochianen die de komende maanden stage lopen stellen zich voor aan de lezers van De Mantel van Sint Maarten: Lianne Banda (ouderen en hun geloof) en Annemanie Damen (diaconie).

Altijd al aangetrokken door diaconaal werk

Ik zal mijzelf voorstellen: Annemanie Damen, woonachtig in Langbroek, parochiaan van de St. Maartenparochie – locatie Doorn/Langbroek.

Het diaconale werk heeft mijn aandacht altijd getrokken, vanwege de zorg en aandacht voor de mens in nood. Zowel op geestelijk, praktisch als sociaal vlak, maar ook om materieel in behoeften te kunnen voorzien.

Vandaar viel de keuze in september 2021 op de opleiding voor Diaconaal Assistent. Na een jaar theorielessen bij het Ariënsinstituut in Utrecht volgt het tweede jaar, met een stage. Het komende seizoen mag ik die lopen bij

Stichting Sant'Egidio in Apeldoorn. Deze stelt zich ten doel behoeftigen bij te staan op vele fronten, o.a. op cultureel, humaan en sociaal gebied.

Sant'Egidio heeft vele activiteiten, waaronder de Franciscustafel, het restaurant voor daklozen. Verder een straatteam voor dak- en thuislozen, bezoek aan ouderen, en de stichting runt een kledingbank. Ik zal hier veel leren. En inspiratie opdoen voor het diaconale werk in onze parochie. Sant'Egidio is het voorbeeld van diaconie. In De Mantel zal ik jullie gedurende mijn stageperiode op de hoogte houden van mijn ervaringen.

Annemanie Damen

Annemanie Damen: ...zorg en aandacht voor de mens in nood...

Grote interesse voor hoe oudere geloof beleeft

Even voorstellen: mijn naam is Lianne Banda, ik ben 60 jaar geleden in Nijmegen geboren en woon inmiddels 28 jaar met manlief in Driebergen.

Lianne Banda.

Begonnen als verpleegkundige heb ik veertig jaar in de zorg gewerkt, vooral in de ouderenzorg. Naast mijn loopbaan was er mijn behoefte aan spiritualiteit en zingeving. Die vond ik voor een belangrijk deel in onze kerk. Van alle werkgroepen heeft die van het rouw-pastoraat mijn hart gestolen. Ik vind het zo mooi dat ik in 2021 besloten heb om hiervan mijn werk te maken (www.liannebanda.nl).

Mijn interesse en nieuwsgierigheid maken dat ik blijf leren en studeren, als een rupsje-nooit-genoege. Zo startte ik met de studie voor geestelijk begeleider. Daarin ben ik nu met mijn laatste jaar begonnen en daar hoort een stage bij. Mijn belangstelling voor de oudere mens én voor zingeving is de input geweest voor mijn stageonderwerp. Fijn dat ik mijn stage mag lopen binnen onze parochie van Sint Maarten.

Ik vraag mij af hoe mensen van 80 jaar en ouder hun geloof beleven, wat is voor hen de zin van het leven? In hoeverre maakt de kerk hier (nog) onderdeel van

uit? En wat zijn hun verwachtingen ten aanzien van de kerk?

Geen gemakkelijke vragen. Mijn voor-nemen is binnen de zes geloofsgemeen-schappen van Sint Maarten langs te gaan: bij de werkgroepen die zich bezig-houden met of gericht zijn op ouderen, van hen horen wat er speelt; en met individuele ouderen geloofsgesprekken voeren, graag bij hen thuis.

Mijn stage begon half september en duurt vier maanden. De maandag- en donderdagmiddag heb ik hiervoor gere-serveerd (maar als een werkgroep op een andere dag bij elkaar komt, geen probleem).

Lijkt het u wat met mij in gesprek te gaan? Dan kunt u mij direct mailen info@liannebanda.nl of bellen (06-38118399); u mag het ook aan één van de werkgroepleden laten weten die u kent; dan hoor ik het vast van hen. Graag tot ziens!

Lianne Banda

VAN DE PASTOOR

Op Allerzielen zetten we onze geliefden in het licht

Allerzielen is een belangrijke dag in het (geloofs)leven van veel mensen, ik zou zeggen: in hun hart. Op die dag gedenken we onze dierbare doden, bij wie we in veel gevallen nog dagelijks stilstaan. Het gemis van iemand die je lief is, haalt alles overhoop; soms is het een heel proces het leven weer op de rails te krijgen. Velen vinden het moeilijk te zien dat na een uitvaart iedereen weer verdergaat: voor jou staat de tijd stil.

Daarom koester ik de dag van Allerzielen, een dag die anders is dan andere dagen. Een beetje "heilig", zoals eerste kerstdag. Het is meer dan een uurtje gedenken in de kerk. Op kerkhoven zie je meer dan anders bloemen en kaarsen, is het rond het graf extra aangeharkt. Op veel plaatsen waar de begraafplaats naast de kerk ligt, wordt de Allerzielenviering besloten op de begraafplaats: in het donker worden op de graven lichten geplaatst, 's avonds laat zie je van verre een zee van licht. Inderdaad: op Allerzielen zetten we onze geliefden in het licht.

De zorg voor mensen die een dierbare hebben verloren is van oudsher een belangrijke taak voor de kerk. Niet alleen de viering, ook de nazorg. In de eerste jaren van mijn pastoraat zorgde ik ervoor in elk geval een aantal keren bij een familie langs te gaan. Dat werd gewaardeerd. Door de schaal-

vergroting van parochies lukt dat helaas niet altijd meer; persoonlijk heb ik hier soms best last van.

Des te meer is die dag van Allerzielen belangrijk: omdat we als geloofsgemeenschappen en pastores troost, steun en kracht willen geven aan mensen die rouwen, hen laten weten dat ze niet alleen staan. En onze geliefden: ze leven in ons hart, maar zeker ook in het grote Hart van God. Dat is tenslotte ons geloof.

Het leven gaat door, soms te snel voor mensen die rouwen. Laten we daarom Allerzielen blijven koesteren als een speciale dag: een dag van rouw, liefde en geloof. Ik wens ons allen juist op deze dag veel sterkte.

Pastoor Harrold Zemann

Herfst, Allerheiligen, Allerzielen, gedenken

Bestaat tussen de woorden herfst, Allerheiligen, Allerzielen en gedenken een verband, of heeft de kerk ze min of meer toevallig bij elkaar gezet?

Herfst is een periode waarin de natuur afsterft. En de mens wordt in het laatste stadium van zijn/haar leven als het ware gestimuleerd na te denken over wat we met ons leven hebben gedaan, wat wij voor anderen en de natuur hebben betekend, over wat ons na ons aardse leven staat te wachten.

Allerheiligen is een verplichte onthoudingsdag/feestdag, op 1 november.

Katholieken, Oosters Orthodoxe kerkleden en Anglicanen vieren het. Dan worden alle zielen herdacht van mensen die in hun leven als gelovigen op God waren betrokken en zijn gestorven als christen en/of martelaar na een voorbeeldig leven, en die dan ook toegang tot God hebben. Deze dag is in 837 door paus Gregorius IV uitgeroepen als katholieke gedenkdag. Allerheiligen is een zgn. 'merkeldag': een dag die in het volksgeloof van bijzonder belang is voor geest en lichaam.

Allerzielen is een typisch katholiek feest; protestanten bidden niet voor overledenen omdat in hun overtuiging voor hun

doden op een latere datum wordt gebeden. Het stamt uit de benedictijner kloostertraditie en werd in 998 voor het eerst in Cluny gevierd..

Theo Wagenaar, parochiaan Leersum

Terugkijken op een sabbatical

Van januari tot eind augustus had ik een sabbatical. Wat dat is? Bij de schepping van de aarde rustte God op de zevende dag uit. De joden vieren die zevende dag, de sabbat, nog steeds wekelijks. En volgens de wet van Mozes is elk zevende jaar een sabbatsjaar: het land krijgt rust en de boer mag niet zaaien, snoeien of oogsten (Lev. 25:1-7).

Universiteiten en kerken kennen veelal ook sabbatperiodes, om bij te tanken en te lezen en voor bezinning op de toekomst; goed voor inspiratie en creativiteit. Mijn sabbatical was na een bestuursperiode; bijna zeven jaar was ik decaan (faculteitshoofd). Om daadwerkelijk vrij te zijn, heb ik ook in de parochie vrij genomen. Dat ging tamelijk eenvoudig doordat ik wel een zending van de bisschop heb, maar geen dienstverband.

Wat heb ik gedaan? De hoofdzaken: een goed deel van januari is heengegaan met afronding van het onderwijs van de afgelopen periode: nakijken van werkstukken, afnemen van tentamens, doorgeven van cijfers. Juli en augustus gingen op aan vakantie en het voorbereiden van het onderwijs komend halfjaar. Van februari tot juni bleef ik scripties en proefschriften begeleiden.

Hoewel ik nooit een asociale workaholic ben geworden, heeft privé de afgelopen jaren weleens geleden onder werk. Tijdens mijn sabbatical had ik daar meer aandacht voor, ik heb veel thuisgewerkt. Ook kocht ik twee oude stacaravans op een camping in een katholieke streek in het oosten van het land, voor onszelf en de kinderen, en die heb ik verblijfsklaar helpen maken. In een ervan hebben wij onze vakantie doorgebracht.

Verder:

- * In september gaf ik een hoofdlesing op een internationaal congres in Oxford over gebed;
- * Voor een nieuw in open access (open internationale digitale toegang tot wetenschappelijke informatie) te verschijnen

Marcel Sarot, op de camping, tijdens het kleiduifschieten.

encyclopedie schreef ik een groot Engelstalig artikel over gebed;

- * Ook aan de praktijk van het gebed besteedde ik extra aandacht; zo bereidde ik er een retraite over voor; die geef ik in het najaar voor de diakens van het aartsbisdom;
- * Ik werk al jaren met enige collega's aan een Engelstalige bundel over het geloofsartikel 'geboren uit de maagd Maria.' In december kwam de laatste bijdrage binnen. Ik redigeerde de bijdragen, schreef een afsluitende beschouwing en (samen met een collega) een inleiding;
- * Ik gaf lezingen over Maria en over synodaliteit, schreef wat populaire artikelen, werkte met collega's uit een oecumenische gespreksgroep aan een notitie over de sacramentaliteit van de Kerk en ging naar een congres;
- * In de parochie bleef ik kleinere klusjes doen, communie brengen bij oudere parochianen bijvoorbeeld.

Voor het eerst in mijn werkzame leven werkte ik niet meer dan zo'n veertig uur per week. De tijd is omgevlogen. En nu hoop ik er weer een flink aantal jaren tegenaan te gaan.

Diaken Marcel Sarot

Kunstwerk voor Ariëns Publieksprijs 2019
FOTO Hub Crijns

Stem op parochieactiviteit voor Ariënsprijs

Drie mooie initiatieven uit onze parochie zijn genomineerd voor de Ariënsprijs 2022: de Vastenactie-actie in Woudenberg, het bieden van onderdak aan ongedocumenteerden in Leersum, en het breien van mutsen en sjaals voor vluchtelingen door mevrouw Baan uit Zeist. Er kan nog tot 16 oktober gestemd worden voor de Publieksprijs: stem je mee? Ga dan naar www.aartsbisdom.nl/stembus; daar is ook een presentatie van de genomineerden te vinden. De uitreiking is op zaterdag 22 oktober in het Titus Brandsma Huis te Deventer. Naast een Publieksprijs wordt ook de Ariënsprijs voor Diaconie uitgereikt.

St. Jozefkerk in Achterveld.

Heilig Vormsel voortaan om de twee jaar

Voor het eerst sinds 2019 was er zondag 12 juni weer een feestelijke Heilig Vormselviering, deze keer in Achterveld, het geografische hart van onze beide samenwerkende parochies Sint Lucas en Sint Maarten.

Ondanks het uitvallen van twee jaar door corona en het ontbreken van een vaste werkgroep is het gelukt i.s.m. de beide secretariaten en vrijwilligers een gedegen voorbereidingstraject op touw te zetten. Na overleg heeft het pastoraal team besloten de voorbereiding op het Heilig Vormsel voortaan om de twee jaar te doen, de eerstvolgende keer dus medio 2024. Een belangrijk argument hiervoor is het afgenomen aantal vormelingen. Zo waren er over 2020, 2021 en 2022 18 tieners die het vormsel ontvingen. Een tweede, niet minder belangrijk argument is de krimpende menskracht. Enerzijds het aantal vrijwilligers – zo is er bijv. geen werkgroep voor het Heilig Vormsel – en anderzijds de krimp van het pastoraal team van 6,4 fte twee jaar geleden naar momenteel 4,4 fte. De voorbereiding voor beide parochies wordt gecentreerd op één locatie, de Vormselviering zelf zal om en om in één van de kerken van beide parochies zijn. In 2024 is dit in de Sint Maarten parochie.

Pastor Johan Rutgers

Lucasdag

Zondag 16 oktober is de Lucasdag, van zusterparochie St. Lucas. Het programma is opgebouwd rond Titus Brandsma, de Friese boerenzoon en Nederlandse pater karmeliet die 15 mei jl. in Rome heilig werd verklaard. In het middagprogramma vertelt Peter Vermaat in een theatervoorstelling het levensverhaal van een kwetsbaar mens die overleefde te midden van het geweld van de 2e Wereldoorlog.

Plaats: St. Jozefkerk in Achterveld.

Aanvang: 10.30 uur, met een viering.

Aansluitend koffie/thee. Aanvang voorstelling: 13.30 uur. Reserveren: josv.vliet@hetnet.nl.

Spreker Sint Maartendag

Wat weten wij van Sint Maarten? Na de eucharistieviering op Sint Maartendag zondag 13 november vertelt prof.dr. Peter Nissen meer over hem. Nissen is een van de grootste experts op dit gebied; hij vertaalde de belangrijkste vroege Nederlandse levensbeschrijving van Sint Maarten. En: hij is een uitstekend verteller. In coronatijd begon hij met een dagelijkse column op Facebook: 'Van de schoonheid en de troost.' Dagelijks geeft hij een overdenking, naar aanleiding van het evangelie, een boek of een kunstwerk. De dagelijkse overdenkingen zijn heel populair: van harte aanbevolen. De levensloop van Nissen is veelbewogen: hij studeerde aan seminarie Rolduc, was monnik in een Benedictijner abdij, verliet die, trouwde en kreeg drie dochters, werd hoogleraar achtereenvolgens in Tilburg, Nijmegen, Tilburg en Nijmegen, verliet de Katholieke Kerk en werd Remonstrants predikant, legde zijn ambt neer en keerde kortgeleden terug in de Katholieke Kerk. Hij is (zoals velen van ons) een religieuze zoeker. Door anderen te laten delen in zijn zoektocht heeft hij velen geholpen in hún zoektocht.

In juli vierde St. Maarten het 12,5-jarig bestaan als fusieparochie, met een presentatie van haar diverse groepen en activiteiten. Daar bestond ruime belangstelling voor.

Sint Maartendag

Onze Sint Maartendag wordt dit jaar gevierd op zondag 13 november, in de geloofsgemeenschap St. Andries, Leersum. De feestelijke eucharistieviering begint om 10.30 uur, thema: 'Standvastigheid en bemoediging'. Het hele pastoraal team gaat voor. De collecteopbrengst gaat naar FIDESCO, een organisatie voor scholing van jonge mensen in Afrika. Na koffie/thee en lunch vertelt Peter Nissen wie de heilige Sint Maarten precies was.

I.v.m. de catering het verzoek zich vooraf op te geven voor de lunch, bij Loes Grimmelijhuizen, loesgrimmelijhuizen@outlook.com of 06-40915003.

Interview

Jacqueline Bouma (68) en Marja van der Horst (65), beiden uit Zeist, behoren tot het team van lekenvoorgangers bij uitvaarten binnen parochie Sint Maarten. Jacqueline doet dit vrijwilligerswerk 15 jaar, drie tot twaalf keer per jaar. Marja is 17 jaar actief en heeft zo'n 150 uitvaarten begeleid. Wat vinden zij belangrijk bij dit bijzondere werk? En wat levert het hen op?

Jacqueline Bouma: 'Een mooi afscheid maakt mij gelukkig.'
FOTO'S Jos van der Meer

Lekenvoorgangers bij uitvaarten: zeer betrokken vrijwilligers

Een uitvaart hoort allereerst mooi te zijn, en waardig, én een katholieke afscheidsviering moet kerkelijk zijn. 'Het André-Hazesgehalte moet je beperkt houden', vindt Marja. Jacqueline: 'Belangrijk is een overledene juist en respectvol neer te zetten; die komt zo weer even tot leven.'

'SOWIESO WIL IK IETS INBRENGEN VAN DE KATHOLIEKE KERK'

Hoe ze tot dit werk kwamen? **Jacqueline:** 'Als wijkverpleegkundige indertijd boeide mij vooral de terminale thuiszorg. Daar raakte ik ervan overtuigd dat een uitvaart móóí moet zijn, met respect voor de overledene. En tijdens een afscheidsviering kan ik met Bijbelteksten, gedichten, citaten uitdragen dat er meer is tussen hemel en aarde. Sowieso wil ik iets van de katholieke kerk inbrengen, in de stijl van de gelovige overledene, ook als de familie daar minder mee heeft.'

Marja: 'Ik doe dit vanuit mijn geloof in leven over de grens van de dood heen: in een weerzien, de hemel. Dat geeft troost, aan mij én aan de aanwezigen. Hier leven wij ons leven, erna is er iets dat ons verstand te boven gaat. Die overtuiging wil ik uitdragen, ook in de voorgesprekken met families; dan ontstaan mooie, intense gesprekken. De vraag bijvoorbeeld "wat gaan jullie het meeste missen?" roept vaak emoties op, ik krijg antwoorden als: haar/zijn zorgzaamheid en liefde, het intense delen van dingen. En, wat me telkens weer raakt is hoe mensen voor elkaar klaarstaan; dat valt weg door een overlijden, er ontstaat leegte.'

De voorgesprekken met families zijn wezenlijk, vinden beiden. **J.:** 'Ik heb altijd teksten en een Bijbel bij me. Bijvoorbeeld van pastoraal werker Marinus van den Berg. Die schrijft boeken over rouw en verlies, en ook voor jong en oud aansprekende gedichten. Zoals *Waken bij ouders*, waarin hij beschrijft wat er met je gebeurt als je waakt bij een stervende ouder. Vooral de zin "Waken is thuiskomen bij jezelf" raakt mij; die zegt alles over de stilte van zo'n moment.'

Geloven

Marja van der Horst: 'Mijn geloof geeft mij de overtuiging dat sommige gebeurtenissen niet toevallig zijn. Hoe vaak hoor ik niet dat er tot aan de dag van de uitvaart telkens weer een roodborstje neerstrijkt bij het huis, alsof de overledene even terugkeert; zelfs bij mijn tante, die 9-hoog in Rotterdam woont, gebeurde dat. Of het gaat opeens hard waaien op het kerkhof zodra de kist wordt neergelaten; of een krachtige lichtstraal schijnt op de kist in de kerk.'

Marja van der Horst:
'Dit vrijwilligerswerk doet mij geloven in de mensheid.'

M.: 'Ik probeer mensen aan de hand te nemen, vooral ook als ze weinig binding hebben met de kerk. Dan proef ik welke Bijbeltekst, welk lied zou passen. Een uitvaart regelen is een soort boetseren, maatwerk leveren. Maar, ik ben vooral volgend. Hoewel: als een familie veel sprekers aandraagt, probeer ik blokjes met kerkelijke elementen ingevoegd te krijgen.'

Marja: 'Ik doe dit vanuit mijn geloof in een weerzien'

J.: 'Vooral bijzonder is dat ik als parochiaan een afscheid mag doen voor mensen die ik niet ken. Een week lang zit ik met hen in zo'n bubbel van verdriet, een bijzondere band ontstaat, en samen maken wij een afscheid dat de overledene goéd neerzet, met een invoelend levensverhaal bijvoorbeeld.'

M.: 'Ik ben van het improviseren, probeer op dingen tijdens een viering in te spelen, bijvoorbeeld als iemand ineens heel verdrietig wordt, of als een kind naar voren trippelt en op de trappen bij opa gaat zitten. Als een jonger iemand is overle-

den, probeer ik dichterbij te zijn door naast de kist te gaan zitten; dan hoor ik achteraf vaak terug dat het fijn was dat ik dichtbij die persoon was.'

J.: 'Maar, het kan ook anders. Voorbeeld: ik zat met twee broers aan tafel die algauw gingen ruziën; de uitvaart van hun moeder moest nota bene nog geregeld worden. Ik zei: ik ga koffie zetten, over tien minuten ben ik terug en dan hebben jullie je meningsverschil opgelost. Door de rol van mediator op me te nemen, lukte het die twee bij elkaar te krijgen; ik kijk waar de angel zit en probeer die eruit te trekken. Voor dit werk moet je met een open blik een gesprek kunnen ingaan, flexibel zijn, empathisch, het verdriet bij een familie aanvoelen. En je moet kunnen verbinden, bereid zijn de wil van mensen te volgen en evengoed kunnen sturen.'

Jacqueline: 'Je leidt iemand, zou ik bijna zeggen, naar het paradijs'

Dit vrijwilligerswerk, zeggen zij, levert veel op. **M.:** 'Het doet mij geloven in de mensheid, doordat ik zie hoe men naar elkaar omkijkt. Ik leer ervan dat je moet genieten van wat er nú is want morgen kan het afgelopen zijn. Zulke dingen benoem ik ook tijdens uitvaarten: een afscheid waarin een overledene goed wordt neergezet, helpt bij de aanvaarding.' **J.:** 'Een mooi afscheid maakt mij gelukkig. Altijd ben ik zenuwachtig, hoor, voorafgaand aan een uitvaart, vraag me af of alles geregeld is. Wanneer een viering goed verloopt, is dat een verrijking van mijn geloof. Je leidt iemand, zou ik bijna zeggen, naar het paradijs.'

Rituelen

Jacqueline Bouma: 'Rituelen zijn belangrijk. Er staan vier kaarsen rond de kist, plus een kaars eróp als eerder een partner of kind overleed. Dan is er het kruisje met de naam van de overledene, opdat die blijft voortbestaan; tot Allerzielen hangt dat in de kerk. Ook zegenen we de kist aan het eind van de viering. En bij het graf, de laatste rustplaats, spreken we een gebed uit.'

Marja van der Horst: 'De katholieke symbolen en rituelen – zoals wijwater waarmee je mensen welkom heet, wierook die opkringelend het leven meeneemt naar boven – zijn prachtig; die wil ik terugzien in de viering. Voor mij is wezenlijk het christelijk geloof in te brengen. Als mensen dat niet willen, ga ik in gesprek, en soms komen we dan samen tot de conclusie dat een uitvaartleider, als ceremoniemeester, meer geschikt is het afscheid te leiden.'

WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN. HET MEEST ACTUELE ROOSTER VINDT U OP ONZE WEBSITE:
WWW.PAROCHIE-SINTMAARTEN.NL

ZATERDAG 1 OKTOBER

E : 19.00 Doorn J. Wissink
M : 17.00 Zeist M. v.d. Horst

ZONDAG 2 OKTOBER, 27^e ZO DHJ

C : 09.30 Driebergen N. Spiljard ①
C : 09.30 Leersum M. Sarot
C : 11.00 Maarn N. Spiljard ②
C : 11.00 Woudenberg werkgroep
E : 11.00 Zeist J. Rutgers
E : 17.00 Zeist H. Zemann ⑪

ZATERDAG 8 OKTOBER

E : 19.00 Leersum J. Rutgers

ZONDAG 9 OKTOBER, 28^e ZO DHJ

C : 09.30 Doorn M. Sarot
K : 09.30 Doorn A.k. Damen ⑩
E : 09.30 Driebergen H. Zemann
S : 10.00 Maarn M. Jochemsen ③
E : 11.00 Woudenberg H. Bloem
E : 11.00 Zeist H. Zemann

ZATERDAG 15 OKTOBER

E : 19.00 Driebergen J. Rutgers

ZONDAG 16 OKTOBER, 29^e ZO DHJ

C : 09.30 Doorn F. Odijk & A. Damen
E : 14.00 Driebergen H. Zemann ④
C : 09.30 Leersum M. v.d. Horst
C : 11.00 Maarn F. Odijk & A. Damen
C : 11.00 Woudenberg M. v.d. Horst
E : 09.00 Zeist H. Zemann ⑤

ZATERDAG 22 OKTOBER

E : 19.00 Woudenberg J. Wissink

ZONDAG 23 OKTOBER, 30^e ZO DHJ

C : 09.30 Doorn M. Sarot
C : 09.30 Driebergen werkgroep
C : 09.30 Leersum werkgroep
E : 11.00 Maarn H. Bloem
E : 11.00 Zeist H. Zemann

ZATERDAG 29 OKTOBER

Geen viering

ZONDAG 30 OKTOBER, 31^e ZO DHJ

C : 09.30 Doorn K. Faber
C : 09.30 Driebergen M. Sarot
C : 09.30 Leersum N. Morpey
C : 11.00 Maarn N. Morpey
C : 11.00 Woudenberg M. Sarot
E : 11.00 Zeist J. Rutgers

DINSDAG 1 NOVEMBER, ALLERHEILIGEN

E : 19.00 Zeist H. Zemann

WOENSDAG 2 NOVEMBER, ALLERZIELEN

C : 19.00 Doorn werkgroep
Uitvaart
C : 19.30 Driebergen werkgroep
Rouwpastoraat
C : 19.00 Maarn M. Sarot ⑥
C : 19.00 Woudenberg N. Spiljard
E : 19.00 Zeist H. Zemann

ZATERDAG 5 NOVEMBER

E : 19.00 Doorn H. Zemann
G : 17.00 Zeist M. v.d. Horst

ZONDAG 6 NOVEMBER, 32^e ZO DHJ

C : 09.30 Driebergen N. Spiljard ①
C : 09.30 Leersum M. Sarot
C : 11.00 Maarn N. Spiljard
E : 11.00 Woudenberg H. Bloem
L : 19.00 Leerdienst v.n.n.b
E : 11.00 Zeist H. Zemann

VRIJDAG 11 NOVEMBER

o: 17.00 Doorn A.k. Damen ⑨

ZATERDAG 12 NOVEMBER

E : 19.00 Zeist J. Rutgers

ZONDAG 13 NOVEMBER, 33^e ZO DHJ

Sint Maartendag
E : 10.30 Leersum Pastoraal team

ZATERDAG 19 NOVEMBER

E : 19.00 Driebergen H. Zemann

ZONDAG 20 NOVEMBER, CHRISTUS KONING

C : 09.30 Doorn G. Peters
E : 14.00 Driebergen H. Zemann ④
C : 09.30 Leersum K. Faber
E : 11.00 Maarn H. Bloem
C : 11.00 Woudenberg werkgroep ⑦
E : 11.00 Zeist J. Rutgers

E : Eucharistieviering
C : Communieviering
G : Gebedsviering
K : Kleuterkerk
L : Leerdienst
M : Mariavesper
o : optocht
S : Schoolprojectviering
v.n.n.b voorganger nog niet bekend

- ① Kinderwoorddienst
- ② Theresiafeest
- ③ Schoolprojectviering in De Twee Marken, Trompplein 5, Maarn
- ④ Kisiclub, viering en activiteiten
- ⑤ Let op: aanvangstijd gewijzigd i.v.m. parochiedag in Sint Lucas
- ⑥ Viering op kerkhof, Ted Visserweg, Maarn
- ⑦ Catharinadag
- ⑧ Oecumenische Leerdienst in De Voorhof, Nico Bergsteijnweg 139, Woudenberg
- ⑨ Sint Maartenoptocht. Onder voorbehoud: Doorn, 17.00 uur, in samenwerking met de Maartenskerk en aandacht voor de Voedselbank. Meer info volgt in Nieuwsbrief en op website.
- ⑩ Kleuterkerk, Ons Centrum (links naast de St. Martinuskerk, Doorn)
- ⑪ Campo Santoviering

Online vieren

De vieringen in de St. Josephkerk in Zeist worden via een livestream uitgezonden. U kunt de vieringen, ook op een later tijdstip, via deze link meevieren: <https://dashboard.dienstmeekijken.nl/stjosephkerkzeist>.

Vieringen Allerzielen, woensdag 2 november

Driebergen

Op Allerzielen bent u vanaf 17.00 uur welkom in de kerk om daar in alle rust een kaarsje te branden. De viering begint om 19.30 uur en wordt, traditiegetrouw, verzorgd door de werkgroep van het rouwpastoraat, waarbij de schola voor de muzikale omlijsting zorgt. Tijdens de viering worden alle namen genoemd van de parochianen die het afgelopen jaar zijn overleden. Ook wordt er voor iedere overledene een kaars aangestoken. Na de viering gaan we naar het kerkhof. Heel bijzonder is het om daar aan te komen en dan overal kaarsjes te zien branden. Na een kort samenzijn daar is er gelegenheid voor een kop koffie in het parochiecentrum. U bent van harte welkom.

Maarn, 19.00 uur op de begraafplaats

We bouwen weer tenten op, zorgen voor sfeervolle verlichting op de donkere begraafplaats, diaken Marcel Sarot zal de voorganger zijn, leden van het Theresiakoor zingen en na afloop is er koffie. Welkom.

Kinderwoorddienst Driebergen

De kinderwoorddienst is gericht op inhoud met een activiteit, ofwel doen met inhoud en liefhebbers kunnen een knutselwerkje en/of tekening maken. Aan het einde van de viering komen de kinderen een kaarsje branden bij het Mariaaltaar met het Wees Gegroet-gebed. De kinderwoorddienst wordt afgesloten bij de koffie. Daar hebben we een eigen tafel waar we onze puzzel, kleurplaat of woordzoeker kunnen (af)maken.

FOTO Charlotte Schot

Waar: Om 9.30 uur, parallel aan de 'gewone Mis' in de Sint Petrus' bandenkerk in Driebergen. We starten in de kerk en gaan daarna naar het parochiecentrum.

Data:

- Zondag 2 oktober: Neem je (dieren)knuffel mee voor het thema: Heiligen & Franciscus van Assisi. We staan stil bij het evangelie 'Geef ons meer geloof' en hoe Franciscus ons hierin is voorgegaan, hoe hij leefde met de natuur, dieren en mensen. Een mooie verbinding met Dierendag en Wereldvoedseldag.
- Zondag 6 november: Vriendjes- en vriendinnetjes-ochtend met Heiligen & Sint Maarten. We staan stil bij het evangelie 'Onze God is een God van levenden', hoe Sint Maarten ons hierin voorgaat en natuurlijk het Sint Maarten-feest. Samen oefenen we nog de bekende en minder bekende liedjes over de goede daden van deze heilige.

Eucharistievieringen door de week

- **Driebergen:** elke woensdagmorgen (E) om 09:30 uur in de Petrus- en Pauluszaal, Rijsenburgselaan 4.
- **Woudenberg:** elke woensdagmorgen (C) om 09.30 uur in de H. Catharinakerk, Willem de Zwijgerlaan 38, Woudenberg.
- **Zeist:** elke donderdagmorgen (E) om 09:30 uur in de St. Josephkerk, Rozenstraat 20.
- **Maarn:** elke vrijdagmorgen (E) om 09:30 uur in de St. Theresiakerk, Amersfoortseweg 50. Vanaf 09:00 uur staat het Heilig Sacrament uitgestald en is er gelegenheid voor aanbidding. Parochianen uit de hele parochie zijn welkom! Kijk voor de voorgangers van deze vieringen op onze website.

Vieringen in tehuizen

In woonzorgcentrum Heerewegen is er elke derde woensdag van de maand om 10:00 uur een communie- of eucharistieviering.

Oktober - Mariamaand

Op zaterdag 1 oktober start de Mariamaand met een Mariavesper (zie rooster). Daarna is er op dinsdag 4, 11, 18 en 25 oktober om 19.00 uur een Rozenkransgebed in de St. Josephkerk, Rozenstraat 20.

Voor een uitvaart met
persoonlijke aandacht

ALCUON
UITVAARTZORG

Gert-Jan van Bennekom   Uw uitvaartwensen bespreken? Neem vrijblijvend contact op.   **030 - 69 11 457**

Speelgoedwinkel
PLANET happy.nl
700m² winkel

www.Planet-Happy.nl
Hoofdstraat 101 • Driebergen • 0343 - 22 30 00

PeVanHa b.v.
TEGELTAPIJT
CARPETILES
FLIESENTEPPICH

Postbus 1075 3860 BB Nijkerk, NL
Nijverheidsstraat 53 3861 RJ Nijkerk, NL
T +31 33 246 07 77
F +31 33 246 03 00
E info@pevanha.nl
I www.pevanha.nl

(ver-) bouwplannen?

KCW 75

www.kcw75.nl / info@kcw75.nl
06 - 21 88 62 87

Ontwerp / Bouwvergunning
Bouwtekening / Visualisatie

PEDICURE
Ervaren en gediplomeerd pedicure
Marjan van Wolfswinkel
Haarweg 15
Maarsbergen
Tel. 06 - 27 34 31 34
Ook voor cadeaubonnen

Molenbeek
DYNAMIS Makelaars

Vestigingen in Woudenberg, Zeist en Utrecht
T 033 286 4411 | www.molenbeek.nl

GARAGE
de jonge
Van Dijk

Stationsweg West 31
3931 EJ WOUDEBERG
(033) 286 14 55
info@garagedejongevandijk.nl
www.garagedejongevandijk.nl

Hubo Doorn
A Kampweg 78 3941HK Doorn
P 0343-413819 E info.doorn@hubo.nl
W http://www.hubo.nl/doorn

Onderhoud alle merken

- ♦ Schadeherstel
- ♦ Reparatie ruitschade
- ♦ APK-keuring
- ♦ Camperonderhoud
- ♦ Ruim aanbod occasions
- ♦ Official dealer
- ♦ Bedrijfswagens
- ♦ Leasing en financiering

Te Grotenhuis
AUTOBEDRIJF
Stationsweg West 93, 3931 EL Woudenberg
T 033 286 1841 | www.autobedrijftegrotenhuis.nl

Ambachtelijke Slagerij
Herman Vernooij
Verstand van lekker vlees! De zaak vol smaak!

WARM EN KOE BUFFETEN | BARBECUE, GOURMET EN
FONDUE SCHOTELS | SOEPEN UIT EIGEN SLAGERIJ | DIVERSE
EIGEN WORSTSOORTEN | KANT-EN-KLARE MAALTJIDEN

Dorpsstraat 26, 3931 EH Woudenberg, Telefoon 033-286 1264
www.slagerijhermanvernooi.nl *Aandacht voor lekker!*

SLAPEN SLAPEN
SLAPEN

Dalhuijsen
WONEN WONEN

Voorstraat 41 - 43, 3931 HB Woudenberg
033-286 1284, wonen@dalhuijsen.nl, www.dalhuijsen.nl

Met speciale aandacht voor (klein)kinderen.

Van Krimpen-Statema
uitvaartzorg

033 285 82 34
vankrimpenstatema.nl

Woudenberg
Voorstraat 20a
3931 HD Woudenberg

Leersum
Kon. Julianalaan 105
3956 XL Leersum

Maarn
Jacob van Wassenaerlaan 2
3951 CM Maarn

denken.' Op catechismusles merkte ze hoe ze als hervormde beter was ingeleid in het geloof. Maar ze heeft nooit spijt gehad, ze voelde zich helemaal opgenomen.

Met haar man, met wie ze 75 jaar getrouwd is geweest, verhuisde ze naar Doorn, een rustige plek, haar man hield van paardjes. Die lopen er nog steeds, nu zorgt haar kleindochter ervoor. Voor haar was het wennen, ook na het drukke leven in de slagerij. Heimwee had ze naar haar familie, ze ging op het brommertje naar Utrecht.

Vijf kinderen hebben ze gekregen, vier heeft zij er overleefd. Verschrikkelijk moeilijk was dat: 'Op het laatst geef je het over.' Door haar grote geloof heeft ze het toch een plek kunnen geven. Ook haar familie en schoonfamilie overleefde ze. Ze straalt veel gemoedsrust uit: 'Ik pieker niet.' Dankbaar is ze voor de goede zorg, van dochter Carla, van de thuiszorg, van Ans Damen, die haar de Communie brengt. En haar Martinuskoor, het samen zingen, dat mist ze tot op de dag van vandaag.

We wensen haar namens de parochie alle goeds.

Nelleke Spiljard, pastoraal werker

Interview

Mevrouw Janny Vosmeer honderd jaar

Als kind was haar verjaardag al bijzonder: tegelijk jarig met koningin Wilhelmina kreeg zij, bij de aubade van de kinderen, een oranje strik om haar arm. En nu vertelt ze op de veranda van haar sfeervolle huisje in het bos in Doorn over de brief van de koning en koningin, van de commissaris van de koning, van de burgemeester. Hoe is dat, als je geboren bent in 1922?

Nooit had ze gedacht dat ze zo oud zou worden, ze had al vroeg hartproblemen. Maar hier is ze, ze leeft bij de dag die haar gegeven is. Ze denkt veel terug, in dankbaarheid. Opgegroeid is ze in Utrecht, oudste van negen, haar moeder was katholiek. Een hecht, gezellig gezin, dat vaak samen zong. Hervormd opgevoed, herinnert ze zich hoe de juffrouw

steeds een boeiend verhaal vertelde rond een Bijbelverhaal: 'Mooi, joh.'

Maar met haar nichtje ging ze ook mee naar de katholieke kerk, de mis daar vond ze zo veel mooier. Toen ze verkring kreeg met Theo, die katholiek was, besloot ze katholiek te worden: 'Er is maar één God, je gaat niet anders

Wereldmissiemaand 2022: Kibera, Nairobi

Op 23 oktober is het Missiezondag. Met het citaat 'Julie zullen mijn getuigen zijn' uit het boek Handelingen van de apostelen (1,8) voert Missio/Pauselijke Missiewerken dit jaar campagne voor de Wereldmissiemaand. Dit jaar richt Missio de blik speciaal op Kibera, de grootste sloppenwijk in de Keniaanse hoofdstad Nairobi.

Die metropool staat met zijn 7,5 miljoen inwoners op het punt een megastad te worden. Dagelijks stromen mensen uit het omliggende gebied de stad binnen in de hoop op werk en een betere toekomst.

Zo'n 60 procent van de stadsbevolking leeft in grote sloppenwijken, op slechts

zes procent van de stadsoppervlakte. In de campagne vraagt Missio aandacht voor de grootste 'slum': Kibera. Daartoe worden enige bewoners en het pastorale werk van zuster Mary Wambui ('Little Sisters of Jesus') en pastor Firmin Koffi (Yarumal-missionarissen) gevolgd.

Kibera betekent jungle. Naar schatting een half miljoen mensen woont hier dicht opeen gepakt. Slechts een vijfde deel van de huizen heeft stroom; drinkwater moet je bij waterstations halen. Hygiëne is een groot probleem. De meeste bewoners willen maar één ding: weg. De missionarissen zeggen: 'Kibera is een goede leerschool', en zij blijven. **Meer informatie: www.missio.nl**

Kibera: bewoners zoeken bruikbare spullen op de vuilnisbelt bij de sloppenwijk.
FOTO Missio

De zeven sacramenten.

Kardinaal Eijk vertelt over de zeven sacramenten

Op de mooiste momenten in ons leven staat God klaar om ons zijn genade te geven, via de zeven sacramenten. Kardinaal Eijk komt vertellen over het unieke ervan, over hoe waardevol de sacramenten zijn. Data: 16 oktober plus 19 maart en 16 april 2023. **Plaats:** parochiecentrum St. Petrus' banden, Rijsenburgselaan 4, Driebergen. **Tijd:** 15.30 uur; om 14.00 uur gaat kardinaal Eijk voor in een eucharistieviering. Iedereen welkom. Na afloop gelegenheid voor napraten.

Meer info:

marianvanderlaan1951@gmail.com, 06-54902728.

Lectio Divina

Bij Lectio Divina stellen lezers zich open voor de beweging van de Geest in een Bijbeltekst. **Wanneer:** op 17 oktober en 7 november in Ons Centrum, Dorpsstraat 15, Doorn (links naast de kerk). **Tijd:** 11.00-12.00 uur. **Info/aanmelden:** Annemarie Damen, 06-12891915, famdamen82@hotmail.com, of Gina Peters, 06-23045492, petersgcm@gmail.com

Mariawandeling

Oktober is Mariamaand. U kunt meewandelen met pastoor Zemmann in de prachtige heidetuin van het Seminariepark in Driebergen. We eindigen bij de Mariagrot, erna koffie bij het Wapen van Driebergen. Op 15 oktober 11.00 uur, vanaf de St. Petrus' bandenkerk, Kerkplein 5, Driebergen. **Aanmelden:** marianvanderlaan1951@gmail.com, 06-54902728.

Inspiratieavond A-jaar rond Mattheüs

Dit kerkelijk jaar is het Evangelie van Mattheüs uitgangspunt in de liturgie. Het staat in het Nieuwe Testament voorop. Dat wil niet zeggen dat het ons oudste evangelie is, wel het meest 'kerkelijke' want het enige dat het woord 'ekklesia' (kerk) en de zin '...en op deze rots zal ik mijn kerk bouwen' vermeldt. Daarom kreeg het een voorkeursbehandeling en mag Mattheüs het spits afbijten.

Wat is de lijn en de samenhang bij Mattheüs, zijn heel eigen visie op Jezus? Als start van dit kerkelijk jaar is er een inspiratieavond: voor voorgangers en andere belangstellenden. Dit alles onder de bezielende leiding van pastor Jozef Wissink, priester van het aartsbisdom Utrecht en zo nu en dan assistent in onze parochie. Hij is een bevlogen spreker en hoogleraar praktische theologie geweest aan de katholieke universiteit Utrecht/Tilburg.

Datum: dinsdag 15 november. **Tijd:** 20.00-22.00 uur. **Plaats:** De Ark, Amersfoortseweg 50, Maarn. **Svp Bijbel meenemen.** **Opgeven bij:** Rosella van den Hoeven, r.van.den.hoeven@parochie-sintmaarten.nl

Workshop 'Hou je kop... erbij'

Een voorbeeld van communicatie tussen volwassene en kind die niets oplevert: *De 8-jarige Leon is boos als hij thuiskomt. 'Ik wil niet meer naar school!' roept hij. 'Gisteren vond je het nog zo leuk op school', zegt zijn moeder. Leon reageert niet. 'Heb je ruzie gehad?' vraagt de moeder. Leon zegt nog steeds niets, loopt naar boven. Ze geeft het op en hoopt dat er later misschien meer uit hem komt.*

De reden van de miscommunicatie: luisteren is lastig. Door anders te reageren, is het verhaal van het kind wel te achterhalen. Via de methode 'Hou je Kop... erbij' is dat te leren. Pedagoog Anna Blokhuis en trainer Jan Boudewijn ontwikkelden die en schreven er een boek over. **Zij geven een workshop, in parochiecentrum St. Petrus' Banden, Rijsenburgselaan 4, Driebergen, op zondag 20 november, aanvang 15.30 uur. Reserveren onnodig. Kosten: vrijwillige bijdrage.**

Het mosterdzaadje (een nieuwe rubriek)

Samen met theoloog Sjaak Verwijs richtte ik in coronatijd een oecumenische leesgroep op. Het eerste boek dat we lezen is Groene Theologie van Trees van Montfoort. Zij legt erin aan de hand van Bijbelse voorbeelden uit hoe we kunnen komen tot een beter, duurzamer en groener wereldbeeld. Vanuit deze duurzame Bijbelse visie probeer ik liederen en teksten te vinden die in de liturgie een plaats kunnen krijgen, zoals het lied van de dichter Hans Bouma dat we onlangs in een viering zongen.

Marina Kaldewey, kerkmusicus in Driebergen

Bijbelavond

Bijbelavond Zeist met pastor Henk Bloem: dinsdag 4 oktober en 1 november 2022, van 20.00-22.00 uur in parochiecentrum Emmaus, Rozenstraat 20, Zeist. **Aanmelden:** henkbloem42@gmail.com.

Nationaal verslag synode naar Rome gestuurd

Het nationale verslag t.b.v. de synode 'Voor een synodale Kerk' is 15 augustus naar Rome gestuurd. Het is gemaakt op basis van de rapporten van de zeven bisdommen en het Militair Ordinariaat én de reacties van tien landelijke katholieke organisaties. Het schetst een beeld van hoe katholiek Nederland denkt.

Deel 1 is opgebouwd rond de drie kernthema's die de Nederlandse bisschoppen in elk geval aan de orde wilden laten komen: Vieren, Medeverantwoordelijk voor missie, en Dialoog in Kerk en samenleving. Deel 2 bevat een nadere uitwerking hiervan. Daarna volgen conclusies en een hoofdstuk 'samen verder'.

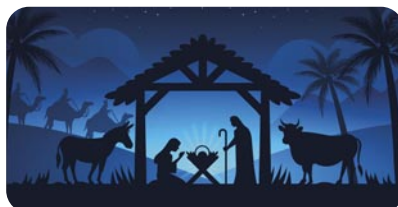
De tekst is de uitkomst van een uitvoerige bespreking van alle reacties door de Nederlandse Bisschoppenconferentie. De bisschoppen zagen dat aan de uitnodiging van paus Franciscus om in gesprek te gaan over het geloof breed gehoor is gegeven in Nederland. Zij danken alle mensen die aan het synodaal proces hebben deelgenomen en benadrukken dat het synodaal proces niet afgesloten is met de inzending naar Rome van hun verslag: veel parochies en groepen zetten de gesprekken voort om het geloof dat ons drijft bij elkaar aan te wakkeren.

Volgende fase synode: ontmoeting per continent. Zie voor het hele artikel onze website.

Kerststallen in de schijnwerpers

Kerststallen – vaak persoonlijk, met een verhaal erachter – zijn het bekijken meer dan waard. Heeft u een kerststal die anderen bij u thuis mogen bewonderen, meld u zich dan aan, zodat we een mooie kerststallen-route door onze parochie kunnen opzetten. Op zaterdag 17 december van 14.00-17.00 uur is die dan te volgen. **Opgave/nadere info : Annemarie Damen, 06-12891915 / famdamen82@hotmail.com of Gina Peters, 06-23045492 / petersgcm@gmail.com**

Bovendien wil de redactie van de Mantel in het kerstnummer aandacht schenken aan de kerststal van parochianen. Waarom is die bijzonder, wat roept hij bij u op over de betekenis van kerstmis en de waarde van geloven? Stuur een foto van uw kerststal (minimaal 1 mb) plus een korte tekst (max. 150 woorden) aan de redactie (zie omslag blad). We plaatsen er een aantal, en alle inzendingen krijgen een plek op de website.

Keek op de preek van de week

Geïnspireerd op tv-programma 'Keek op de week' (Kees van Kooten, Wim de Bie) kunnen kerkgangers in 'Keek op de preek van de week' na de zondagsmis in de St. Josephkerk Zeist de preek nabespreken van pastoor Zemmann of pastor Rutgers. Doel: levende kerk te zijn, geloof delen, inspireren, verbinden. Het gesprek gaat aan de hand van vragen als: welke woorden hebben je geraakt; wat viel op in de preek; wat wil God vandaag zeggen met deze Bijbeltekst?

Tijd/plaats: zondag 23 oktober, parochiecentrum Emmaus, Rozenstraat 20 Zeist, na de viering van 11.00 uur. Aanmelden niet nodig.

Meer info: Marian van der Laan, marianvanderlaan1951@gmail.com.

Programma

Afgelopen september begon met een salsa-avond o.l.v. de Colombiaanse priester Mauricio Meneses een nieuwe Alphacursus. Die is komende tijd elke donderdagavond (laatste keer 24 november) in het parochiecentrum in Driebergen, telkens van 18.00-21.00 uur. De deelnemers beginnen met een gezamenlijke maaltijd, erna een spreker, aansluitend gesprek. **Thema's:** 6 oktober, **Hoe kun je geloven**, spreker Patrick Kuipers. De weken erna achtereenvolgens: **Bijbel lezen, waarom en hoe**, Gina Peters; **Bidden: waarom/hoe**, Leo Fijen; **Hoe kan ik het goede doen**, Harrie van Dijk; **Hoe leidt God ons**, pastor Nelleke Spiljard; **Hoe vertellen we het anderen**, theoloog Gijs van de Brink; **Geneest God ook vandaag nog**, pastoor Zemmann; tenslotte **Wat is de kerk, hoe nu verder**, diaken Rini Bouwman. Op zaterdag 22 oktober is verder de **Dag van de Heilige Geest**, met als gastspreker priester Jim Schilder van Centrum Parochiespiritualiteit. Hij gaat in op vragen als: Wie is de Heilige Geest, wat doet die, hoe kan ik van Hem vervuld worden?

Informatie: Marian van der Laan, 06-54902728 of Anne Marie Damen, 06-12891915. **Mailen:** alphacursus-petrusbanden@gmail.com. Zie ook de parochiewebsite.

Top-2000 viering: songs die ons raken

Op zondag 27 november is in de St. Josephkerk te Zeist onze 'Top 2000 viering'. In de viering verbinden we steeds stukjes uit liedteksten met het geloof, met alles waar het om gaat in het leven, met God.

Pearl Jozefzoon.

Aan de hand van ingezonden verhalen van parochianen spelen jonge muzikanten onder de naam Milk&Honey nummers met een speciale betekenis of boodschap. De viering wordt voorge-

gaan door Harrold Zemann en Nelleke Spiljard en begint om 16.00 uur. De jongeren brengen met een koor én gast-artiest Pearl Jozefzoon bekende nummers als *Alles is liefde*, *Oh happy day* en *Pianoman*. De verbinding tussen muziek en geloof staat centraal, de jongeren laten zien dat God overal is: in je hart, het dagelijks leven én muziek. Is er een (pop/rock)nummer dat een speciale betekenis heeft of waarvan de tekst jou altijd raakt? Mail dan de titel met een korte onderbouwing naar marianvanderlaan1951@gmail.com. Wie weet hoort u het terug tijdens de viering.

Via Instagram is mee te kijken met de voorbereidingen op de viering: www.instagram.com/milkandhoneynl.

Enkele inzendingen

You've got a friend, Carole King:

'Het lied beschrijft wat de kracht van vriendschap is. Een herinnering aan een overleden schoonzus.'

Songbird, Fleetwood Mac: 'Na het verlies van mijn ongeboren kindje vorig jaar gaf dit nummer mij kracht, rust en blijdschap. Het gaat over elkaar het beste gunnen, over de puurste vorm van liefhebben. Ik zing het nog vaak thuis, tegen mijn sterrenkindje, met mijn mensenkindje op schoot.'

Disney Medley: 'Disney roept blije herinneringen bij me op. Samen met mama op de bank toen ze ziek was, zondagochtend vroeg of vrijdagavond laat.'

Kleuterkerk

TERUG VAN WEGGEWEEST

Na een pauze van ongeveer twee jaar heb ik weer ontzettend veel zin met Kleuterkerk te beginnen. Inmiddels mocht ik voor de tweede keer moeder worden, van zoontje Noa. Ik moest weer enorm wennen aan zo'n fase in mijn leven: bezig met de fles, luiers, spugdoekjes. Soms best druk in combinatie met mijn werk in de thuiszorg, soms slapeloze nachten, maar bovenal een bijzondere taak nog een kleintje groot te mogen brengen. Zo brengt elke leeftijd weer nieuwe uitdagingen en mooie momenten met zich. Mijn dochter Jamina is inmiddels 13 en gaat nu naar de middelbare school. Zij was erbij vanaf het begin van Kleuterkerk, in 2014.

Kleuterkerk is een viering van een half uurtje voor kinderen t/m 6 jaar. We lezen een mooi verhaal, bidden met elkaar, delen wat lekkers en er is tijd om te knutselen. Aan het eind steken we met elkaar een kaars aan bij Maria en bidden voor wat je bezighoudt, waar je dankbaar voor bent of waar je je zorgen over maakt. Iedereen is welkom.

Vanaf 9.30 uur inloop met koffie. Einde: 10.30 uur. Plaats: parochiezaal 'Ons Centrum', Dorpsstraat 15, Doorn (links naast de kerk). Data: de zondagen 9 oktober, 18 december, 8 januari, 12 februari. Info: annekarien.damen@gmail.com; daar kun je je ook aanmelden voor de appgroep.

Anne-karien Damen

Kisiclub, viering en activiteiten

Kisiclub is er weer op de zondagen 16 oktober en 20 november. Tijd: 14.00-18.00 uur. Gestart wordt met een eucharistieviering, daarna activiteiten voor zowel kinderen als volwassenen, aansluitend een maaltijd. Meer info: www.parochie-sintmaarten.nl.

Tijdens het Kisikamp in de bossen van Doorn werd elke dag gerepeteerd voor de musical 'Ik ga nu vissen', naar het bekende Bijbelverhaal. De repetities werden afgewisseld met spel, catechese en corvee. De laatste kampdag is de musical opgevoerd. Met hart en ziel hebben de kinderen gespeeld en gezongen; er zit echt talent bij.

FOTO Marian van der Laan

MUZIEK

MAARN - MUZIEK IN DE THERESIAKERK - JUBILEUMCONCERT

Muziek in de Theresia bestaat 20 jaar en viert dat met een jubileumconcert door oude bekenden en jonge talenten.

Datum: zaterdag 15 oktober 2022.

Plaats: St. Theresiakerk, Amersfoortseweg 50, Maarn. **Tijd:** 16.00 uur.

Toegang: € 10,-, incl. een drankje na afloop.

Meer info: www.muziekindetheresia.nl. Op 19 november speelt het Mondriaan Kwartet.

Doorn - Leersum Geloofwaardig

De Maartenskerk (Doorn), de Johanneskerk (Leersum) en onze Leersumse Andrieskerk (Ans Middelplaats, Theo Wagenaar en Nelleke Spiljard) werkten mee aan het nieuwe programma 'Ontmoeten en Verdiepen' 2022-2023. Thema: 'Geloofwaardig'. Door ontmoeting, gesprek en bezinning denken we met elkaar na over actuele geloofs- en samenlevingsvragen en hopen ieder hiermee te inspireren. De komende periode is er o.a.

- Een boekbespreking door Theo Salemink over zijn boek 'Op de rug van de tijger – Pleidooi voor een economie met een menselijk gezicht' op dinsdag 25 oktober in Leersum, onder begeleiding van Theo Wagenaar en Nelleke Spiljard.

- Een muzikale lezing – we gaan ook zingen- in de aanloop naar de Advent over de zin van het leven, met Vincent en Jan Duindam op dinsdag 22 november in Leersum.

- Een mooi filmaanbod. Meer informatie over deze en andere interessante bijeenkomsten vindt u ook in de agenda op onze website. Wilt u dat de informatie steeds naar u toekomt? Neem een abonnement op onze tweewekelijkse parochienieuwsbrief (gratis). Ga naar www.parochie-sintmaarten.nl/nieuwsbrief.

Doe je mee met de kerstmusical: De hemel op stelten?

Deze familiemusical wordt in een dag, onder begeleiding van professionals, ingestudeerd. Aan het einde van de middag is de uitvoering. Ben je 6 jaar of ouder, wil je ook meedoen of heb je vragen? Neem dan contact op met Marian van der Laan, marianvanderlaan1951@gmail.com, 06-54902728. **Datum:** zondag 18 december 2022. **Plaats:** Parochiecentrum St. Petrus' banden, Rijsenburgselaan 4, en St. Petrus' bandenkerk, Driebergen. **Tijd:** repetitie 09.00- 16.00 uur, uitvoering 16.00 uur.

Maarn - Benefietconcert van het Klein Byzantijns koor, met een afwisselend repertoire van Slavische à capella liederen, die werden toegelicht door koorlid Jan van Baal. De opbrengst is bestemd voor taallessen aan Oekraïners in De Ark.

Foto: Karin Schoonhoven

Hulp gevraagd voor catering

Wie wil een dagdeel helpen met het verzorgen van de catering (koffie/thee, lunch, avondmaal) voor alle betrokkenen bij de musical?

Meer info: marianvanderlaan1951@gmail.com, 06-54902728.

Zeist - Oproep voor nieuwe gastheren/vrouwen voor het Lindenhuis en Vollenhove

Voor onze gezellige inloophmomenten in de inloophuizen zoeken we gastheren/vrouwen voor het verzorgen van de koffie/thee. Een mooie gelegenheid om in gesprek te gaan met onze bezoekers en dat geeft gegarandeerd voldoening. **Meer info:** Rianne Verduin, 06-51202364.

DRIEBERGEN - JKD KERSTCONCERT

Na een korte vakantiestop is het JKD weer begonnen met repeteren. Ditmaal voor een kerstconcert dat zij samen met Jongerenkoor YES uit Houten zullen gaan opvoeren. Het concert met als naam 'A Christmas Carol' zal vrijdag 23 december om 20.00 uur plaatsvinden. We hopen jullie allen heel graag dan te mogen zien! Interesse om eens een kijkje te komen nemen bij onze wekelijkse repetitie op vrijdagavond? Bericht ons via de mail (jkdriebergen@gmail.com), Facebook (JKD) of Instagram ([jkd.driebergen](https://www.instagram.com/jkd.driebergen)).

Digitaal collecteren

Heb je geen contant geld op zak, maar wil je wel bijdragen aan de collecte? Geef dan digitaal middels de Givt-app. Dit gaat volledig anoniem en je krijgt een keurig overzicht van de giften. Neem een kijkje op www.givtapp.net. Na het installeren van de Givt-app vind je al onze locaties in de lijst van mogelijke doelen en kan je direct beginnen met geven.

Gerard Hoogervorst, penningmeester parochie Sint Maarten, penningmeester@parochie-sintmaarten.nl

Zeist - november 2022 - gratis iPadcursus voor senioren

De seniorenvereniging ASZ en de Gemeente Zeist bieden een gratis iPadcursus aan voor senioren uit Zeist die niet of nauwelijks bekend zijn met het gebruik van een tablet of computer. U leert omgaan met een iPad (basiskennis) en met het gebruik van het Internet. Hiervoor krijgt u een maand een iPad te leen om thuis te kunnen oefenen. U heeft hiervoor een wifi-modem met aansluiting bij een internetprovider nodig.

Cursusdata: Dinsdag 1-8-15-22 november 2022 en woensdag 2-9-16-23 november 2022. Er zijn ook twee extra lessen met een eigen iPad op 6 & 7 december en 13 & 14 december. **Tijd:** 10.00-12.00 uur of 14.00-16.00 uur.

Plaats: Parochiecentrum Emmaus, Rozenstraat 20, Zeist. **Meer informatie en aanmelden:** Piet Giel, 030-6911224, ipadcursusasz@gmail.com. **Bij geen gehoor:** Hans Burgmans, 030-6919370.

Zeist - iPadcafé en iPad ondersteuning

Het iPadteam Zeist staat op vrijdag 7 oktober en 4 november van 10.00-12.00 uur voor u klaar om, onder het genot van koffie/thee, uw vragen te beantwoorden of digitale problemen op te lossen. **Plaats:** parochiecentrum Emmaus, Rozenstraat 20, Zeist.

Meer informatie iPadcafé en iPad-ondersteuning: Peter van der Arend, iPadcoach, 030-6918535 of pcm.arend@ziggo.nl.

FOTO: Pixabay

Leersum - Geslaagde 80+ middag

Maar liefst drieëntwintig oudere parochianen gaven gehoor aan de uitnodiging van de werkgroep Diaconie om in de Andrieshof een paar uurtjes bijeen te komen. Het werd een mooie mix van ontmoeten, kennismaken, gezelligheid, en een stukje verdieping op het thema 'ouder worden' door Nelleke Spiljard. Tijdens deze geanimeerde middag stelde ook Lianne Banda uit Driebergen zich voor. Zij is voorganger/vertrouwenspersoon/verliesbegeleider en loopt momenteel stage in onze parochie. De deelnemers aan deze eerste bijeenkomst waren enthousiast over dit initiatief, dat beslist voor herhaling vatbaar is.

Leersum - Gedenkboek

Sinds enkele weken ligt er op de console onder de IM-kruisjes een losbladige map met de titel **'Onze dierbare overledenen'**. Daarin kunt u rouwbrieven vinden van de overledenen in de Geloofsgemeenschap Sint Andries uit het verre en nabije verleden. Ik heb zoveel mogelijk van deze - vaak prachtige en ontroerende - herinneringen verzameld maar ben ervan overtuigd dat deze verzameling lang niet compleet is. Daarom mijn vraag aan u: wilt u eens kijken in de (groene) map, waarvoor door Jan van Wees een mooi lessenaartje is gemaakt, en mij zo mogelijk voorzien van ontbrekende rouwbrieven enz. Ik kan dan met de aanvullingen de map opnieuw inrichten en - zo nodig - een begin maken met een tweede exemplaar. De mappen blijven voor iedereen ter inzage op de 'lessenaar van Jan'. U kunt het materiaal kwijt in mijn postbakje in de kleine koffiekamer en/of in mijn brievenbus op Vijverlaan 6.

Ans Middelpaats

FOTO: Pixabay

Maarn - Collectebonnen zeer in trek

Steeds meer mensen betalen met collectebonnen: voor de kaarsjes bij Maria, voor de onkosten van 'gratis' koffie, bij de collecte. Het is handig en makkelijk aftrekbaar van de belasting, tegelijk met uw gift voor kerkbalans. Doe ook mee en bestel een collectebonkaart voor €30 (tien bonnen van €1, tien van €2) via jan-annique@planet.nl, te betalen via bank NL56RABO 0372432875. **Let op:** wie een meerjarenafspraak gemaakt heeft met giften voor de kerk, moet deze afspraak op tijd verlengen. Trouwe kerkgangers maken een meerjarenafspraak tot hun overlijden, zodat zij jaarlijks - zonder drempel - het hele bedrag kunnen aftrekken.

Uw penningmeester Jan van Baal

Maarn - Activiteiten van de Sociëteit De Ark

De Sociëteit is weer van start gegaan. Gert van Os vertelt ons op 28 oktober over de geschiedenis van Plein 1923, het hart van Doorn. Frans Kooymans presenteert op 25 november zijn onlangs uitgegeven Nederlandse vertaling van het boek 'All God's Dangers' van de Amerikaanse historicus Theodore Rosengarten. De bedoeling van de bijeenkomsten is een gezellig samenzijn en er is alle gelegenheid elkaar te spreken onder het genot van een hapje en een drankje. Geïnteresseerd? Mail ons dan: societeitdeark@xs4all.nl en wij sturen u een uitnodiging voor de bijeenkomsten.

*Wees altijd gastvrij voor vreemdelingen,
daardoor hebben sommigen, zonder het te
weten, engelen in huis gehad. (Hebreeën 13:2)*

Een groep Oekraïense vrouwen loopt de Martinuskerk binnen om een kaarsje op te steken en te bidden. Buiten staat een grote, gezellig gedekte tafel met koffie, thee, limonade en zoete lekkernij zoals de favoriete kersenbonbons, want dat hebben ze niet in Oekraïne. Een paar vrouwen schuiven aan. Er wordt gelezen uit bijbels in zowel het Nederlands als Oekraïens en aan de hand van gesprekskaartjes worden er gesprekken gevoerd. De translate-functie op de telefoon helpt bij het communiceren met de vrouwen. Er worden shirts, broeken en jurken gepast van een kledingrek dat in de kerk staat. De sfeer is ontspannen, men is blij met de kleding. 'Gastvrijheid', een veelgehoord woord de laatste tijd. In het begin van onze eerste ontmoetingen was er stilte, waren er nauwelijks woorden. Onze aanwezigheid was voldoende om het hart te raken. Gaandeweg mochten we delen in het verdriet wat zo zichtbaar aanwezig was en is er een bijzonder contact ontstaan met onze 'oosterburen'. Enkele parochianen sluiten halverwege de middag ook aan. We voelen ons één grote familie! Aan het eind van de middag wordt er met en voor elkaar gebeden in verschillende talen, spontaan, vanuit het hart. Tot volgende week, we kijken er weer naar uit wordt er gezegd.

Iedere donderdagmiddag tussen 14.00 en 16.00 uur staan de deuren van de Martinuskerk open. Welkom!

Team Verbinding, Annemarie Damen en Gina Peters

Driebergen - startzondag Sint Petrus' banden

Zondag 28 augustus was het startzondag, de dag waarop de kerkelijke activiteiten na het zomerreces weer worden opgepakt. Vrijwilligers die in of aan het einde van het afgelopen jaar gestopt waren met hun werkzaamheden voor onze geloofsgemeenschap, werden bedankt voor wat ze voor ons betekend hadden. Nieuwe vrijwilligers werden hartelijk welkom geheten en succes toegewenst. Ton Buijs, voorzitter Locatieraad, Nelleke Spiljard en Marianne van der Laan vertelden tijdens de koffie na de viering in het kort iets over de plannen voor het komende jaar. Daarna was er, onder het genot van een frisdrankje of glaasje wijn, tijd voor ontmoeting. Onze geloofsgemeenschap is klaar voor een nieuw parochiejaar. Hopelijk worden onze voornemens dit keer niet doorkruist door virussen van wat voor soort ook.

Henk Lops, pastoraatsgroep

Woudenberg - Sint Franciscus viering en lunch

Is er een samenleving mogelijk waar evenwicht is en verbinding? Verbinding tussen mens en omgeving, arm en rijk, plant en bebouwing? Laudato Si' geeft een antwoord op de schreeuw van de aarde en van de armen. De hele maand september is uitgeroepen tot de Scheppingsperiode. Deze is ontstaan in de Orthodoxe kerk en is nu een initiatief van alle christelijke kerken. Als groene kerk willen wij daar speciale aandacht aan geven en houden, als afsluiting van deze periode ter ere van Sint Franciscus, op 2 oktober om 11:00 uur een viering met als thema 'Elke druppel telt'.

Na de viering wordt kort stil gestaan bij de Laudato Si' beweging en onze Groene kerk, waarna u kunt meegenieten van een duurzame lunch. Tijdens de lunch kunt u ideeën en ervaringen uitwisselen over de viering, over duurzaamheid en de Laudato Si'-boodschap van paus Franciscus. Zo hopen we een zaadje te planten, een aanzet te geven voor een ecologische economie, een eenvoudige levensstijl, ecologische opvoeding en betrokkenheid. Doet u mee?

U ben van harte welkom bij de viering. Voor deelname aan de lunch kunt u zich aanmelden bij Angelique Martina-Spies, a.martina@xs4all.nl, zodat we rekening kunnen houden met de hoeveelheid die we inkoop.

Advertenties

www.amandi-uitvaartzorg.nl
06-58729744

Mag ik u
begeleiden?

Helma
van Veldhuijzen

**Van Brenen
Textiel**
Kleding voor Baby's, Dames en Heren

Feetje
Ten Cate
Robson nachtkleding
Leona

247 Jeans
Marvelis
Mind-Set
Setter

van Bennekomweg 42 Doorn
Tel: 0343-412038

KAPSAALON ALINE

KERKLAND 67
LANGBROEK
M. 06-465 476 43
KAPSAALONLINE.NL

BROUWER
WIJNHANDEL - SLIJTERIJ
PARTYSERVICE

DÉ SLIJTERIJ voor :

- 🍷 (MALT) WHISKY'S
- 🍷 Jenever SPECIALITEITEN
- 🍷 RUIM ASSORTIMENT WIJNEN
- 🍷 PORT SPECIALITEITEN
- 🍷 SPECIAAL BIEREN

VERHUUR VAN:
STOELEN - TAFELS - SERVEZEN
BIERTAPS - PARTYTENTEN - ETC.

Plein van Zuid 32-34, 3768 ED Soest Tuindorppweg 40B, 3951 BG Maarn
www.wijnhandel-slijterij.nl

RIBHOUSE TEXAS
AMERIKAANS GRILL RESTAURANT
in country- en western stijl
Stationsweg West 33/35
3931 EK Woudenberg
tel. 033 - 286 1281

**Gastouderbureau
Heuvelrug**

Meer informatie:
GastouderbureauHeuvelrug.nl
0343 - 740 000

**GASTOUDERS
GEZOCHT**

JUMBO
supermarkten

Woudenberg, 't Schilt 18

BLOKHUIS
Uitvaartzorg

**Zorgen
uit handen nemen**
tijdens de moeilijkste momenten

Dag en nacht bereikbaar, ongeacht waar u verzekerd bent.
(033) 286 39 69
www.blokhuisuitvaartzorg.nl

YANG'S GARDEN
Chinees Indisch specialiteiten restaurant

Elke zaterdag en zondag
lopend buffet incl. frisdrank €20,00 p.p.
kinderen tot 11 jaar €11,00 p.p.
tapbier of huiswijn €1,00

www.yangsgarden-maarn.nl/afhaalijst tel: 0343-443003
Kapelweg 37, 3951 AA Maarn

Van Amerongen®
Boomverzorgers & Hoveniers

DE TUINEN
VAN
APPELTORN

TUIN/GELUK
EXCLUSIEF
GESELECTEERD.NL

De specialist voor Boomverzorging, Tuinaanleg- en onderhoud
Scherpenzeelseweg 48 - 3953 MB Maarsbergen
Tel. 0343-443079 - E-mail: info@amerongenhoveniers.nl - Internet: www.amerongenhoveniers.nl

HUIB de ZEEUW
schilderwerken

Doorn 06-51920706
Schilderwerk
zoals het hoort!

GJ Aannemingsbedrijf
G. JACOBS v.o.f.
nieuwbouw, verbouw, onderhoud

Dreef 136 - 3956 EX Leersum
0343 - 451186 / 06 - 53293773
info@aannemingsbedrijfjacobs.nl
www.aannemingsbedrijfjacobs.nl

Wij werken met plezier
aan De Mantel.

Binnenkort ook voor u?

SFM
De sportuitgever

info@desportuitgever.nl

DE TRAM
CAFÉ - SLIJTERIJ - CATERING
WWW.CAFEDETRAM.NL
BURG. JHR. H. VAN DEN BOSCHSTRAAT 29 | 3958 CA AMERONGEN
0343 451861
GERDA@CAFEDETRAM.NL

Woning kopen of verkopen?
Bel met Erwin of Barbara!

 033 286 2022

**Geijtenbeek
& Boers**

Zeist - Feestelijke viering eerste H. Communie

Op zondag 26-06-jl. hebben 15 kinderen uit de St. Maartenparochie van pastor Johan Rutgers in een feestelijke viering in de St. Josephkerk in Zeist hun eerste H. Communie ontvangen. Op de foto, in willekeurige volgorde, de communicanten samen met pastor Johan Rutgers. Guus de Bree, Dirk de Bree, Felien van Steenderen, Solene Frederix en Hugo Schot (allen uit Driebergen); Louise van Barneveld (Leer-

sum); Eva-Maria Timmers (Maarn); Veith Schimmel (Woudenberg); Huub de Bree, Casper Mak, Elin Mak, Eshe Welschen en Puck Offers (allen uit Zeist). Devid Thoma (Woudenberg), een parochiaan (Zeist) en Christina van de Ven (Driebergen) ontbreken op de foto. Christina kon helaas door corona niet aanwezig zijn en heeft op zondag 4 september haar eerste H. Communie ontvangen. Proficiat!

Gedoopt

Philip Wilhelmus IJsbrand, zoon van Peteren Margot Hut, is op 27 augustus gedoopt door pastoor Harrold Zemann in de St. Theresiakerk in Maarn.

Getrouwd

Hethuwelijk van **Raoul Andoetoe en Sarah Bos** is op 6 juli 2022 ingezegend door diaken Rini Bouwman in de St. Theresiakerk in Maarn.

Op zaterdag 23 juli zijn in de St. Petrus' bandenkerk in Driebergen **Belén Barberis en Bo Verschuren** door pastoor Martijn Pouw getrouwd.

Op vrijdag 2 september heeft in de St. Petrus' bandenkerk in Driebergen het huwelijk plaatsgevonden van het bruidspaar **Sarina en Baron Gatjikjan**.

Leersum - Eerste communicant Louise

Louise van Barneveld deed recent, samen met een aantal andere kinderen, haar eerste Heilige Communie. In de zaterdagavondviering op 10 juli presenteerde Maryse Vernooij haar aan onze parochianen en daar hoorde natuurlijk een cadeautje bij: een mooie kinderbijbel. Tijdens de viering hielp Louise koster Frans heel goed bij het klaarmaken van de tafel. Dat deed ze heel respectvol. We zijn blij dat Louise er nu he-le-maal bijhoort in onze Sint Andries!

Ans Middelploats

Overleden

09-06-22 C.B. Havers – Malonie (87), **Bosch en Duin**
10-06-22 W.P.P. Beemer - van Bommel (85), **Zeist**
10-06-22 C.W. van der Waaij (71), **Zeist**
11-06-22 A.E. Olgers – Wolters (86), **Zeist**
12-06-22 B. van Zelst (92), **Zeist**
16-06-22 T.J. Baarends (82), **Zeist**
16-06-22 Marga Jansen-van Rossum (71), **Maarn**
21-06-22 G.P.C. Brands – Goes (77), **Zeist**
28-06-22 Margaretha Bernardina (Marga) de Jager-Fiolet (98), **Leersum**
01-07-22 M.J. van Slagmaat (88), **Zeist**
04-07-22 A.L.M.J. Arkesteijn - Inderfurth (95), **Zeist**
11-07-22 zuster Bernadette (97), **Driebergen**
13-07-22 Thea van Doorn-van Bruggen (78), **Driebergen**
13-07-22 Henry Eduard (Harry) Karreman (71), **Driebergen**

16-07-22 C.H.P. de Veen (72), **Zeist**
20-07-22 C.A.S. de Wit (78), **Zeist**
22-07-22 Petrus Franciscus (Piet) Sluijs (88), **Driebergen**
24-07-22 M.E. van Kooten – Verheul (91), **Zeist**
28-07-22 G.J. Kardol (55), **Zeist**
30-07-22 Antonia Hubertina Maria (Tonnie) Ruedisueli – Laurijsen (76), **Doorn**
06-08-22 C.M. Grootveld - van Dieten (83), **Zeist**
07-08-22 Chris Roeterink (88), **Maarn**
15-08-22 Marc Wortmann (64), **Driebergen**
17-08-22 P.P. Linschoten – Simons (87), **Zeist**
21-08-22 Elly van der Leegte-Cuppers (84), **Driebergen**
26-08-22 Theodorus Arnoldus Joseph (Theo) Kraan (78), **Leersum**
26-08-22 G.P.C. de Wit (83), **Zeist**
02-09-22 W. Pollmann-Wardenier 95 jaar
03-09-22 H.J. Mensink – Zwart (100), **Zeist**

Pastoraal team voor de R.K. parochies Sint Maarten & Sint Lucas

van links naar rechts

Nelleke Spiljard, pastoraal werker, 06-37119113, n.spiljard@parochie-sintmaarten.nl

Harrold Zemann, pastoor, 030-6922113, h.zemann@parochie-sintmaarten.nl

Johan Rutgers, priester, 030-6922113, johan.rutgers@stlucas.nu

Marcel Sarot, diaken, 013-4663839, m.sarot@parochie-sintmaarten.nl

Fred Kok, pastoraal werker, 033-4941261, fred.kok@stlucas.nu

Rini Bouwman, diaken, 033-4941261, rini.bouwman@stlucas.nu

Secretariaat pastoraal team:

Rosella van den Hoeven, r.van.den.hoeven@parochie-sintmaarten.nl

Voor dringende pastorale zorg, een ziekenzalving of uitvaart
kunt u het nummer van de noodtelefoon bellen:

06-22265661

DOORN, LANGBROEK: St. Martinuskerk

Kerk en secretariaat: Dorpsstraat 15, 3941 JK, Doorn.

Secretariaat: geopend ma t/m vrij 10.00-12.00 uur, Ans Damen,
0343-412148, martinus@parochie-sintmaarten.nl

PG: Fred Odijk, 0343-420391 fodijk@caiway.nl

LR: secretariaat, 0343-412148
martinus@parochie-sintmaarten.nl

NL 12 INGB 0000 5810 28 t.n.v. St. Martinus Doorn

DRIEBERGEN-RIJSENBURG: St. Petrus' bandenkerk

Kerk: Kerkplein 5, 3972 EK, Driebergen-R.

Secretariaat: Rijnburgselaan 4, 3972 EJ, Driebergen-R.

Geopend vrij 10.00-13.00 uur, 0343-514708,

voor urgente zaken 06-10433511

petrusbanden@parochie-sintmaarten.nl

PG/LR: Ton Buijs, 06-51533641 tonbuijs@xs4all.nl

NL 20 RABO 0375 2287 72 t.n.v. kerkbestuur St. Petrus' banden

LEERSUM, AMERONGEN, OVERBERG: St. Andrieskerk

Kerk: Planterslaan 19a, 3956 VV, Leersum.

Secretariaat: Engelberg 15a, 3956 VL, Leersum, 0343-451331,
andries@parochie-sintmaarten.nl

PG: Loes Grimmelijkhuisen 0343-454294

loesgrimmelijkhuisen@outlook.com

LR: Ans Middelpaats, 0343 - 452768 w.middelpaats@ziggo.nl

NL 32 INGB 0006 4626 51 t.n.v. RK Parochie Sint Maarten

geloofsgemeenschap St. Andries

MAARN, MAARSBERGEN: St. Theresiakerk

Kerk en secretariaat: Amersfoortseweg 50, 3951 LC, Maarn,

0343-441210 (antwoordapparaat), thesia@parochie-sintmaarten.nl

PG: Elly Rietveld, 06-24687032, ellyrietveld@zonnet.nl

LR: Annique van Baal, 06-22965400, jan-annique@planet.nl

NL 56 RABO 0372 4328 75 t.n.v. St. Theresiakerk

WOUDENBERG, RENSWOUDE, SCHERPENZEEL: H. Catharinakerk

Kerk en secretariaat: W. de Zwijgerlaan 38, 3931 KS,

Woudenberg, 033-2862000 (antwoordapparaat),

catharina@parochie-sintmaarten.nl

PG & LR: 033-2862000

catharina@parochie-sintmaarten.nl

NL51 RABO 0372 4021 19 t.n.v. H. Catharinakerk

ZEIST: St. Josephkerk

Kerk en secretariaat: Rozenstraat 20, 3702 VP, Zeist.

Secretariaat: geopend ma t/m vrij 08.30-12.30 uur,

Raquel Greeven, 030-6922113,

emmaus@parochie-sintmaarten.nl

PG: Jacqueline Bouma, 06-11423355, j.huige@ziggo.nl

LR: Gerard Ruijs, 06-11355030, info@gerardruis.eu

emmaus@parochie-sintmaarten.nl

NL 74 INGB 0000 2489 48 t.n.v. Emmausgemeenschap Zeist

(PG = pastoraatsgroep, LR = Locatieraad)

SERVICEPAGINA

BESTUUR R.K. PAROCHIE SINT MAARTEN

Secretariaat:	Rozenstraat 20, Zeist info@parochie-sintmaarten.nl
Voorzitter:	pastoor Harrold Zemann
Vicevoorzitter:	Peter Reinders
Secretaris:	vacature
Penningmeester:	Gerard Hoogervorst
Personeel/vrijwilligers:	vacature
Onroerend goed:	Dimitry Melchioris
Communicatie:	vacature

CARITAS PAROCHIE SINT MAARTEN

caritas@parochie-sintmaarten.nl

REDACTIE DE MANTEL VAN SINT MAARTEN

Eindredactie: Nelleke Spiljard

Contactpersoon: Rosella van den Hoeven,

centraleredactie@parochie-sintmaarten.nl

Vormgeving: SFM De Sportuitgever

De redactie houdt zich het recht voor ingezonden artikelen te weigeren, te redigeren of in te korten, zo mogelijk na overleg met de schrijvers.

DE NIEUWSBRIEF

De Mantel verschijnt 6x per jaar, de pastorale Nieuwsbrief elke 2 weken. Neem een gratis abonnement.

Ga naar www.parochie-sintmaarten.nl/nieuwsbrief en meld je aan.

PRODUCTIE VOLGEND NUMMER

Deadline kopij:

27 oktober 2022

Verspreiding:

19 november 2022